

A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a

„A Mezőberényi Petőfi-ünnepély. 1899.”

települési/tájegységi/ágazati értéktárba történő felvételéhez

1899. július hó 30.-án /a rendezvény napján/ feladott mezőberényi képeslap. Szövege: „Üdvözlő a Petőfi ünnepélyről: Pap Ferenc.”

Készítette: Benyovszki Mihály

5650. Mezőberény Ady Endre u. 13

Mezőberény 2023 február 27.

Benyovszki Mihály

Aláírás

Mezőberényi Polgármesteri Hivatal			
Iktatószám: <u>I 2201-1</u>			Melléklet: <u>1</u> db
Érkezett:		2023 AUG 09.	
Előadó:	Ülőszaki:	Előadó:	
		M. F.	

ÉRKEZETT 2023 AUG 09. /10007

A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a

„A **Mezőberényi Petőfi-ünnepély. 1899.**”

települési/tájegységi/ágazati értéktárba történő felvételéhez

1899. július hó 30.-án /a rendezvény napján/ feladott **mezőberényi** képeslap. Szövege: „Üdvözlő a **Petőfi ünnepélyről**: Pap Ferenc.”

Készítette: Benyovszki Mihály

5650. Mezőberény Ady Endre u. 13

Mezőberény 2023 február 27.

Benyovszki Mihály

Aláírás

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó személy neve:

*Benyovszki Mihály**5650. Mezőberény Ady Endre u. 13*

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Benyovszki Mihály*Levelezési cím: *5650. Mezőberény Ady Endre u. 13*Telefonszám: *+36-20/ 9-572-752*E-mail cím: *bajusz62@gmail.com*

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: „Mezőberényi kolbászkülönlegesség, a sváb velőskolbász.”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár és élelmiszergazdaság☐ egészség és életmód☐ épített környezet☐ ipari és műszaki megoldások☒ *kulturális örökség*☐ sport☐ természeti környezet☐ turizmus

A szakterületi besorolás indokolása: *Petőfi halálának 50 évfordulójára a község nagyszabású ünnepséget rendezett. Petőfi, és az ünnep jelentőségét a mai napig emléktábla őrzi a város központjában, így városunk egyik kiemelkedő, már-már elfeledett kulturális öröksége.*

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

o igen

amely nemzetiség: *X**X nem*

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési☐ tájegységi☐ ágazatiamely értéktár neve: *Települési Értéktár Mezőberény.*

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása.

1899-ben a község nagyszabású ünnepélyt rendezett, mégpedig **Petőfi** Sándor emlékezetére. Ugyanis **Petőfi** Sándor **Mezőberényből** indult el utolsó útjára, a segesvári csatába, ahová szekéren, Csipkár Pál fuvaros szállította.

1839-1849 júliusáig - Orlai Petrics Sámuelnél - ki anyai ágon másod unokatestvére volt - **Petőfi** többször megfordult Berényben. Orlai szülei Berényben laktak és hozzájuk jött **Petőfi**. 1842 augusztusában egy hónapot töltött itt. A községben megjelent vándorszínészek **színelőadásain** szerepelt is. A báró Wenckheim család **szőlőjében** levő borpincét is megtekintette. **Mezőberényben** több verset is írt. **Petőfi Mezőberényben** írta utolsó versét, melynek címe: **Szörnyű idő**.

Ugyancsak Berényben írta meg 1849-ben hét hónapos fia életrajzát is. Itt tartózkodása alatt a község akkori **jegyzőjével**, Bonyhay Benjáminnal is megismerkedett, aki **később** azt a karosszéket, amelyben Orlai **Petőfit** lefestette, a budapesti **Petőfi** háznak adományozta.

Városháza falában emléktábla van elhelyezve, amely **Petőfinek** állít emléket. Az emléktáblát a **Mezőberényben** rendezett **Petőfi**- ünnepély alkalmával leplezték le. Ekkor az emléktábla a Petrics - ház oldalára került, majd az ugyan ezen a helyen **lévő** új Városháza felépülésekor helyezték a mostani helyére. Az emléktábla alkotója Kallós Ede **szobrászművész**.

Az emléktábla a Békés-megyei Közművelődési Egyesület támogatásával készült.

Bonyhai monográfiájából ismerjük a **következőket**: „Ezen **emlékmű** leleplezése alkalmából nagy **Petőfi-ünnepélyt** rendezett a Békés-megyei **Közművelődési Egyesület** és a község, amelyen Békés-megye közönsége nagy számban jelent meg. Ez a **mezőberényi Petőfi** ünnepély a budapesti és segesvári ünnepélyek után, a vidéki ünnepélyek között **jelentőségét** és lefolyását **illetőleg** az **első** helyen állt. **Mezőberényben** ez alkalommal az utcákat és házakat zöld gallyakkal, virágokkal, lobogókkal díszítették fel...”

„....A szebbnél-szebb fogatokkal **érkező** vendégeket bandériumok fogadták. Az egész **Petőfi** ünnepélyt **rendező** bizottság elnöke Horváth János postamester volt. A vármegyei vendégek a vasúttól a község **főterére** **Hegedűs Béla** akkori joghallgató vezetésével díszes, 60 tagú lovas bandérium kíséretével vonultak be. A németajkú evangélikusok templomában **díszközgyűlés** volt, ahol számos **előkelőség** vett részt. A **Petőfi** ünnepélyen Szabolcska Mihály ez alkalomra írt ódáját szavalta el, amit azután saját **kezűleg** írt bele a **mezőberényi Petőfi**

albumba. Az ünnepély hajnalban kezdődött és már éjfél volt, mire a nagy ünneplő néptömeg széteszlott.

Így ünnepelte meg **Mezőberény** annak a **Petőfinek** emlékét, aki;- mint saját maga írta, - itt elvonultan a legnagyobb szeretet és barátság ölén élt."

E fontos alkalomból készült egy „**Petőfi** album” is. Ezt az albumot Berényi Ármin ügyvéd finanszírozta és adta át, hogy az ünnepélyre meghívott jeles személyiségek, **Mezőberény** előjárói és az ünnepség **szervezői**, valamint egyéb **résztevők** beleír hassanak párt sort, emlékül hagyva a **következő** generációnak. (Sajnos ez a könyv nincs már meg, és azt sem lehet tudni mikor veszett el a hosszú évtizedek alatt. A **Hősök** szobra avatásakor, 1928-ban még megvolt és akkor is írtak bele az avatás **résztevői**, többek között József **Főherceg** is.)

Az **ünnepségről** részletesen olvashatunk az akkor megjelent több oldalas újságcikkben.

Petőfi emlékünnepe ly **megyénkben. (Mezőberényben)**

Békés Megyei Közlöny. 1899. augusztus. 3. csütörtök.

Az országos **ünnepélyekből**, maga is országos ünnepélyt rendezve, kivette részét Békésmegye, **tündöklően** ragyogó hazaszeretetének egész lelkesedésével. Es tegyük hozzá mindjárt előljárójában: hogy nálunk még abban az **időben** fakadt egy országos **jellegű** **Petőfi** ünnep eszméje, mikor a **Petőfi** kultuszát ápoló és nevét **viselő** egyesület sem gondolt olyan egyetemes ünnepre, a milyen meg dobogtatta a szíveket. **Közművelődési** egyesületünk vetette föl az ünnep eszméjét. s elhatározta még kora tavasszal, hogy emléktáblával jelöli meg azt a házat, ahol **Petőfi Sándor** **Mezőberényben** tartózkodott. És mihelyt meg volt az eszme, készséggel léptek sorompóba a lelkes berényiek, kiknek érdemét Lukács György dr. **főispán** kétszer is elismerve és lelkesen méltatva, — az igazságnak és méltó hálának volt tolmácsa. A berényiek Horváth János kaszinói és gazdaköri elnök vezetésével ötven tagú **rendezőbizottságot** alakítottak és fáradoztak nagy lelkesedéssel. Az emléktábla költségeit **ők gyűjtötték** össze s mindenben kezére dolgoztak az egyesületnek, hogy az ünnepélynek nagy méretei legyenek, elmék és szívek fölemeltessenek, a **Petőfi** nagy neve és eszméi legyökereztes senek ama néprétegnek talajába, hol a **Petőfi** nimbus talán öntudatossága szerint eddigelé nem is élt ennyi **erővel**. Mint a minap megírtuk, a szombati napot igénybe vette a rendezés gondja. **Gyönyörűen** földíszítették a házakat, több házon drapperiák csüngtek. Ezek között szép a Horváth Jánosé, továbbá: Jeszenszky Károlyé, a kinél a bejáró **fenyőgallyas**, nemzeti **színű** zászlókkal, — igen szépen festett. Virágos volt minden ház és az utcákon sem hiányzott a **Petőfi** kedvenc

szeretetének tárgya; a virág. Fehérruhás leányok láttak el *belőle* minden vendéget.

A megérkezés.

De vegyük az eseményeket sorra. Amint Csaba *felől* berobogott a gyorsvonat, éljenzésben tört ki a vendégek tiszteletére kivonult fogadó bizottság. A *főispán* kíséretében voltak: Zöldy János dr. *főorvos*, Rezey Sylvius kir. *tanfelügyelő*, Zsilinszky Endre, a községek küldöttségei, Kohn Dávid egyesületi titkár és az egyesület több tagja. Az alelnököt, Oláh Györgyöt és a vármegye alispánját a *megyéből* való távollétük, *előbbi* betegség tartotta vissza a *megjelenéstől*. Mikor az *érkező* vendégek, félkörben elhelyezkedtek a *főispán* körül, Horváth János bizottsági elnök fogadta az *érkezőket*. Szívélyes szavakkal, kifejezést adva annak a hazafias örömnak, mely Berényben birtokába veszi a szíveket, hogy a békésmegyei *közművelődési* egyesületi kegyelei ünnepélyét ebben a községben rendezi és hogy ez alkalmából, a nagy célokra hivatott egyesületnek *vezetőihez* s tagjaihoz szerencséje van, — a kiket magyaros istenhozottal fogad. A lelkes éljenzés csillapultával Lukács *főispán* szólott, már itt a küszöbön igaz szívbeli köszönetet tolmácsolva a Berényiek iránt, kik oly hazafias lelkesedéssel valószínűsítették meg a kegyeletes célt, mely a *közművelődési* egyesület kebelében fogantatott és a melynek alakot is adnak. Szívélyesen viszonzozza az isten hozottat, sikert kívánva az ünnepnek; a derék Berényiek kel kezét fog. Ezután szép bevonuló következett. *Elől* száz lovas banderista fegyelmezett csapatban; árvalányhajás pörge kalapjaik alól, a napbarnított délczeg alakok igen jól *főstöttek*. A *főispánt*, egyesületi elnököt négy lovas hintó vitte házigazdájához, Jeszenszky Károly lelkészhez, kinek vendégszeretetét élvezte. A többi vendégeket is magánházaknál szállásolták el. A pesti vonattal megérkezett a *Petőfi* társaság küldöttje, Abafi Aigner Lajos, Clair Vilmos, a Budapesti Újságíró Egyesületnek küldöttje, *Mérő* Károly, a Telefon Hírmondó igazgatója. Ezeket a vendégeket Bertóthy Károly vezetésével bizottság várta a vasútnál. A *rendezés* a *szűk* terepviszonyok mellett is *kitűnően* tartotta fenn a rendet. Az utczákon hullámozott a közönség is csak igen kis részben fért be a templomba.

A díszgyűlés.

Délelőtt tizenegy órakor *kezdődött* meg a *díszgyűlés*. Az egyesület tagjai, a vendégek, fehérruhás leányok sorfala mellett tértek isten hajlékába. Igen sokan vettek részt az ünnepélyen. Zsúfolásig megtöltve a kicsiny templomot. *Békésről* Popovits Szilveszter *főszolgabíró* Hajnal István dr., *Endrődről* Gróc Béla prépost volt jelen. Itt láttuk Hoyos grófot, báró Fehérváry Celestine *úrnőt*, a berényi társadalom színe-javat; a karzaton a berényi testületek küldöttségei zászlóik alatt vettek részt. Az elhangzott preludium után mindenki *ajkán* zengzetesen, *fölszállva* az égi trónus felé, a magyarok istenéhez, *fölfakadt* a nemzeti himnus ünnepi éneke. Majd Lukács György dr. *főispán* ünnepi csöndben mondotta el fényes beszédét, mely *főleg* a pesti vendégeket lepte meg, a kik még nem

ismerték **főispánunknak** szónoki nagy tehetségét és azt a választékos gondot, mely minden alkalmi beszédét oly szépen jellemzi.

Beszéde vége így hangzik: **Petőfi** szelleme, tekints reánk! Ím, itt, az örök Isten szent hajlékában a hazafiúi érzés tüzével lelkünkben ígérjük mi mind s velünk mindazok, a kiket képviselünk, vármegyénk társadalmának minden tagozata, vallás- és fajkülönbség nélkül, ígérjük, hogy a hazát úgy fogjuk szeretni mindig, amint Te tetted. Hogy a hazáért alkotni, fáradni, küzdeni fogunk. Te szavadnak lángját oltottad a szívekbe, hypnotizáltad népedet, a lelkesedés tüzét gerjesztetted a nemzet minden igaz fia kebelében. Mi mindnyájan a foglalkozásnak azon a terén, a melyet a Gondviselés és viszonyaink nekünk ki jelölnek, közpályán és magánéletben, társadalomban, és családban, egyenkint és összesen, szívünkkel, lelkünkkel, eszünkkel, vérünkkel fogjuk szolgálni mindig ezt a szenthazát, utolsó leheletünkig.

„Úgy legyen!”

Égy félénk, önkénytelen éljen csapódott fel a templom kárpitja felé, de aztán, mikor az „úgy legyen” elhangzott, elementáris erővel nyilatkozásra hívta az **érzelemtől** megtelt szíveket. Hatalmas éljen szálit az ég felé s ez a templomi tömegkiáltás bizonytal kedves volt Istennek, hiszen refrén volt az ünnepi beszéd szárnyaló fogadalmára: a szent hazának boldogságáért való „úgy legyen!”

Az emlékbeszéd.

Ezután Jeszenszky Károly ág. ev. lelkész kezdett nagy szorgalomra, mély tanultságra és az **adatgyűjtő** szenvedélyességére valló beszédbe azé az **adatgyűjtőébe**, kinek a kicsiny részletek is tetszenek, ha felölök, mint az apró mozaikokból megkonstruálhatja a hangulatot és az egész **művészi** képet. A szorgalmas bűvár úgy a többször tárgyalt, berényi látogatásokról egész új részleteket talált, adatait **emelkedő** szónoki forma közzé helyezte. Gazdag retorikai képek mellett, a szürke részletek is fényesekké váltak. A lelkész féltékenyen óvta a szentelt helyet, hogy a pórias, a szürke, hétköznapias és méj a kedélynek csillogása se sértse a hely fönséget. Egy helyen, a gyomai bíró és **Petőfi** eseténél mégis derűtség terjengett, melyet a betániai szókép visszavezetett ünnepi áhítatos hangulatba. A beszéd szépségének méltatására elég legyen annyi, hogy a **Petőfi-társaság** küldöttje, maga is a **Petőfi irodalom adatgyűjtője**, frappirozva meg volt lepette annyi ismeretlen adatközlésére és a sokak között is melegen gratulált a szónoknak, aki a **Mezőberényi tartózkodás bőséges** ismertetése mellett **Petőfinek** irodalmi nagyságát is teljes egészében és nagy szerencséivel méltatta. A beszéd nagy tetszést keltett. A beszéd közepét egy két incidens zavarta meg. Egy leányka a tikkasztó **hőségben** elájult s halotthalványan vonaglott. Belenczéressi M. József karján vitte ki a gyermeket a hol a **levegőn** újra magához tért. De perczek teltek el, míg a közönség újra türelmessé lett, mert sokan, akik a jelenetet nem látták, nagyobb bajt sejtettek.

Az emléktábla leleplezése.

Dél elmúlt, midőn a menet megindult a régi Petrich, most Berényi házhoz. Szürke felhők kavargtak az égen, a szél porfelhői tánczoltatott; így kezdett belé a berényi, ezen alkalomra ad hoc **szerverődött** iparos dalárda az éneklésbe, a rossz idő is indisponált, de főleg az, hogy nem szabad négyes karoknak ad hoc **összeverődni**, hanem rendszeresen kell az énektanulásnak időt szentelni, — így történt az, hogy ezt az éneklést nem méltathatjuk. Az utolsó akkordra lehullott a lepel a házról, hol **Petőfi** utolsó, rapszodikus költeményét, a „Szörnyű időket” írta. Az emléktábla egy méter magas, 85cm. széles, vörös márványlap, **felső** baloldalán **Petőfit** **portrait-szerű hűséggel** ábrázoló **művészi bronzrelitffel**, a relief alatt **következő** felirattal:

Petőfi! innen ragadott a végzet
Harczok terén keresni dicsőséget,
Innen távozva ért utói halálod,
S leltél halálban - halhatatlanságot!
Kegyeletül 1899. évi Julius 30 án
Békésvármegye közművelődési egyesülete.

A fenti poétikus szöveget Somló Sándor írta. A remek négy sor mindent kifejez és fölöslegessé tesz minden egyéb magyarázatot. Az emléktábla **készítője** Kallós Ede, a ki feladatát igazán **művészi** becsvággyal, önzetlenséggel és szeretettel végezte. Ez után állott fel Szabolcska Mihály, hogy a **Petőfi** ünnepély során **költőink** nemes **versenyéből** bizvást az **elsőt**, saját költeményét elszavalja. Aki elolvassa mai tárczánk elején az **ő gyönyörű** költeményét, a magyar ódaköltészetnek ezt a gyöngyét, mely bekerül az antológiákba, az iskolakönyvekbe és hirdeti Szabolcska költészetének nagyságát, igazat fog adni nekünk abban, hogy Szabolcskához e napra írott költeménnyel egy versenytársa sem ért föl, **sőt**, meg sem közelíthette azt. Szabolcska **csengő** szóval **kitűnően** akcentuálva volt tolmácsa **zengő** poézisének és hatása nagy, emlékezetes, feledhetetlen volt. A kik érte ünnepelték, ezek sorában **elsőül** Lukács **főispán**, azok szemében láthatta a **költő**, hogy költeménye mily nagy, hatást keltett. A közönség háromszor belekezdve újra üdvözölte **költőjét**, a ki ily szépen tud áldozni **Petőfi** szellemének Sok időbe tellett, n mikor elült az éljenzés és Tannayné Halmy Margit, a debreceni színtársulat tagja szavalta stílszerű görög kosztümben, fején diadém-mel, Jókai Apotheozisát. A költemény mély hatást tett a szívekre. Bájos interpretátora lelkesen, szépen adta **elő** a nehéz, a szónoklásra kissé alkalmatlan **művet**. Most a koszorúk átadása következett Ezek sorában, Békésvármegye nevében Bodoky Zoltán dr. tette le koszorúját a megye kék-fehér színeivel. **Mezőberény** nemzeti **színű** koszorúját Mucsi Mihály h.

főjegyző adta át. Abafi Aigner Lajos szép koszorút helyezett le a *Petőfi-társaság* nevében, mint a társulat tagja és küldöttje; Horváth János a helyi *rendezőség* babérkoszorúját adta át néhány lendületes szóval. Stein Mór a békési fiatalság nevében szólott és hosszabb beszédben a fiatalság *költőjét, Petőfit dicsőítette*. Clair Vilmos a budapesti újságírók egyesületének koszorúját, ezt a legremekebb, koszorút helyezte el a táblán. A remek koszorú Gara Antónia *műkertészetében* készült. A koszorúk átadása után Lukács György dr. a községi bíróhoz, Szekeres Andrásához intézte szavait, felkérve, hogy vegye gondozásába az emléktáblát, mire a bíró így válaszolt: „Méltóságos *főispán* úr! Én ezt a táblát átveszem, gondozom, és szükség esetén vigyázok rá, *megőrzöm*. „Éljenzés hangzott fel erre az *egyszerű* beszédre.

A közlakoma.

Háromszázan jöttek össze a „Magyar Király” nagytermében közébedre, ahol már akkor a budapesti honvédszenekar, a híres Bakó karnagy vezetésével hangszerelt. Az asztalok fejen Lukács *főispán*, jobbján a *Petőfi* társaság, balján Horváth János *rendezőbizottsági* elnök foglaltak helyet. Az *első pohárköszöntőt*, mély és nagy hatást keltve, Lukács *főispán* mondotta arra a királyra, a kit az Isten is nagyon szeret, mert nagyon sokat meglátogat. A beszédre, a honvédszenekar a hymnust instruálta s a közönség úgy a beszédet, mint a hymnust állva hallgatta végig. Sűrűn következtek aztán a *pohárköszöntők*. Jeszenszky Károly nagy tetszést *keltő* beszédben a vármegye *főispánját* élteti, ki a köz- és társadalmi munkásságnak minden vonalán *első* a tevékenységben, Bertóthy Károly elegáns szónoki formában a *Petőfi-társaságért* iszik; Abafi Lajos Békésvármegye közönségét élteti s indítványozza, hogy Jókait táviratilag üdvözljék. Kovács László dr. szép beszédben a sajtó munkásságát méltatja s üríti poharát a sajtó *jelenlevő képviselőire*. Mázor Elemér dr. nagy hatást *keltő* dikciójában a *nőket* s ezek között Berény szülöttét a Jókait ihletett műzsája interpretatorát, Halmy Margitot élteti. Clair Vilmos, a kinek témáját *előtte* szóló elvette, a honvédségre emeli poharát és a katonai zenekarra, mely itt a hazafias érzésnek oly pregnánsan ad kifejezést. A beszéd lelkes tetszést keltett. Rezey Sylvius az oláh *nemzetiségű*, de utolsó idegszálláig magyar *érzésű* kir. *tanfelügyelő* Szabolcskát, a mai napnak ragyogó poétáját, benne a magyar irodalom reményét köszönti és élteti. Beischradt Márton a vendégekre mond tetszést *keltő* beszédet. Popovics Szilveszter szép beszéde a magyarul *érző* nemzetiségek jó voltára szól. Ezután várakozást keltve állott fel Szabolcska. Az a kép, mely a *tanfelügyelő* ajkáról imént elhangzott, mely *őt*, a törpét, *Petőfihez*, a nagyhoz, hasonlította, eszébe juttat egy dedós mesét. A kisdedóvodában is úgy tanítják.

„Az oroszán is macska, Csakhogy kissé nagyobbocská!”

Azért *Petőfihez* való hasonlítás ne légyen. Ügyes fordulattal az ifjúságot élteti, mely, ha egyszer jön a szó, hogy „mindnyájunknak ott kell lenni” ott lesz és meg fog tudni halni a hazaért. Stein Mór szép beszédben, az ifjúság nevében élteti

Lukács György drt., az ifjúságnak vezérét a mi megyénkben. Horváth János Bodoky Zoltán drra. emeli poharát, a ki a vármegye képviselőjében van jelen. Berényi Ármin Jeszenszky Károlyra mond szép **pohárköszöntőt** Kohn David, a mai nap négy funkcionáriusát, Jeszenszky Károlyt, a legmagyarabb **érzésű** prof. lelkészt, Tannay Halmi Margit **művésznőt**, Kallós Ede szobrászt és Somló koszorús **költőt** élteti. Végül Jeszenszky Pál bemutatja a **Mezőberényből Petőfit** Segesvárra szállító fuvarost a kinek egészségéért iszik. Csipkár Pál emberségesen kihörpintette borát. A világtalan magas ember nagy **érdeklődés** tárgya volt. Ugyancsak **Mező Sándor is Vésztőről**, a ki gyalog jön az ünnepélyre, mert ő Segesváron együtt harcolt a **költővel**. Még felolvasták a mai napra érkezett telegrammokat: Barabás Béla és Tallián Béla együttes telegrammot küldöttek és pedig ezt: „Segesvári **csatatérről** küldjük hazafias üdvözlötünket; innen indult **Petőfi** lánglelke a hallatlanságba. A szabadság szeretete innen virágozzék a szívben.” Fábry Sándor dr., alispán sürgönye így szól: „A mai szép ünnepélyre hazafiúi érülettel köszöntöm **Mezőberény** lelkes közönségét es a **közművelődési egyesületet**”. Üdvözlő sürgönyt küldött még Bihály berényi **kereskedő**, ki most Barlangligeten **időzik**. A társaság Jókainak és a segesvári ünnepélyen **jelenlevő** Bartók Lajosnak sürgönyt küldött. — a katonazenekar az egész ebéd során magyar dalokat, többször a Rákóczyt nagy hatás mellett adta **elő**; a közönség lelkesen megtapsolta **őket** szép játékukért. Délután sétahangverseny volt; a szavallatok elmaradtak.

Petőfi.

Írta: Szabolcska Mihály.

Előadta a szerző a mezőberényi Petőfi-ünnepélyen.

Soha jobban nem vágytam volna rá,

Hogy igazán jó **költő** legyek:

Mint most, mikor **Ő** róla kellene

Mondanom éneket.

— Keresem a szót, a mivel ki tudnám

Fejezni méltókép', hogy **Ő** ki? . . .

S **zengő** magyar nyelvünkön nem találok

Szebb szót ennél: **Petőfi!**

Oh, mert e szóban minden benne van,

A minek itt lent örökölte van.

Az a dal, mely születés-idejében

Már ott cseng milliók szívében.

Az áloé dal, a mi úgy terem

Nagy-néha nap, egyszer egy ezredévben!

Ő az, **Petőfi!** — s ha még idele,

A szabadságnak nem volna neve;
 Ha csak akkor szállt volna le az égből:
 Bátran hívhatnánk most az Ő nevéről!
 De százszor boldog vagy te, nemzetem!
 Ha elfelednéd egyszer, hogy magyar vagy,
 S rabláncz csörögne megint kezeden:
 Ő érte, hogy tiéd volt valaha,
 A jó Isten százszor megváltana!
 . . . De dalban Ő nem magasztalható,
 Csak, az ő dala hozzá fogható.
Jelzőnek a szó. Rá visszásra jó ki,
 Ő semmi más, — Ő büszkén csak **Petőfi!**
 Egyetlenegy, az is marad halálig,
 Mint dalai örök harmóniája!
 — Mikor **rózsa-erdőben** mendegél
 A halkan járó nyári esti szél,
 A hogy susognak a szél meg a rózsa:
 Az az ő lantján a szerelmi nóta
 De mikor lelke, haraggal teli,
 „Rab nemzetek bilincsét tördeli,”
 A hogy viharzik dala mennydörgése:
 Hasonlat sincs arra a mindenségbe.
 Oh, magyar alföld, ékes rónaság,
 Volt-e rajtad **azelőtt** virág?
 Termett-e rajtad addig árvalányhaj?
 Vagy Ő hozta csak mindezt rád magával?
 Hát délibábod lett-e **másmiből**,
 Mint az ő lelke **merengéseiből**?!
 Ő nézte rád ezer szépségedet
 S adta világgá híred-nevedet!
 Ő szeretett legjobban a világon,
 Légy érte hálás, édes pusztaságom!
Gyepszőnyegeiden, homokodon át:
 Nődd be virággal a lába nyomát!
 — Hát te mit adnál Néki, nemzetem?
 Emlékszel e még a „Talpra magya”-ra?
 A riadókra, a csatadalra?
 Miktől kilobbant a szemedben
 Nagy régi büszkeséged. . .
 — Hol, a ki mert gyávának nézni téged ?!
 Emlékszel-e még,

A rád szakadó zivatarra!
 Mikor magadhoz visszatértél,
 S egy félvilággal szembenéztél? . . .
 — Hallod-e még?
 Hogy cseng bele egy dal minden csatazajba!
 Ő az, **Petőfi**; a hogy szilaján
 Vad **tűzzel** zengi el ajka
 Harsány himnuszodat, százszor szent égi szabadság!
 S ugyan mit adnál Néki nemzetem?
 Félek, nem adhatsz semmit, soha sem
 Soká lesz az, míg Ő lesz a nagyobb,
 Míg a **dicsőség** Róla rád ragyog! . . .
 ... Egy vágya van csak, s holnap estelig!
 Segesvárnál, hajh, az is betéli
 Elnyeli végszavát az acél zöreje,
 A trombila hangja, az ágyúdörej. . .
 Holtteste felett, fűjő paripák
 Száguldanak át.
 Mígnem a **mezőn** „közös sírba rakják”
 Nagy dalnokodat, oh, világszabadság!
 Árván maradott magyar nemzetem,
 Oh, ne ilyen dalokkal ünnepeld Őt!
 Azzal emelj nevének Pantheont:
 Tartsd meg örökké szabadnak e hont!
 S hadd szálljanak a szálló ezredévek,
 Maradj te a **Petőfi** nemzetének!

Pár újságcikk az ünnepség **szervezéséről**, és az **ünnepségről**.

Békés. 1873. 01. 19.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1873/?query=pet%C5%91fi&pg=10&layout=s

Együttal arról is tudósítanak, hogy M.-Berényben hír szerint azon házra, mely **Petőfi** Sándornak életében legutolsó rendes lakhelye volt, emléktáblát szándékoznak a helybeli lelkes polgárok állítani. Nagyon illő s szép volna, ha igaz volna!

Békés. 1873. 02. 02.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1873/?query=pet%C5%91fi&pg=18&layout=s

Avval a berényi ügygyel nem vagyunk egészen a rendén. — Lapunk 3. számában egyik t. munkatársunk egyebek mellett azt irta, hogy azon házra, hol **Petőfink** 1849. júliusában lakott, emléktáblát tesznek a jó berényiek; 4-ik számunkban másik t. munkatársunktól kapott tudósítás következtében vissza kellett volna a mindenesetre figyelmet **érdemlő** tudósítást vonnunk, mit úgy simítottunk el, hogy mondtunk valamit, és mégis semmit; — azonban **előbbi** t. munkatársunk a sorok közt is tudván olvasni, ismét tudósít, hogy lesz ott emléktábla, mert van rá Berényben ember, ki a maga költségén is kész csináltatni. — Mi most már ily se ki, se be helyzetben csak azt mondjuk, hogy; „Éljenek a berényiek, ha **ők**, és éljen az **illető** áldozatkész polgár, ha **ő** hozza meg e községét **kitüntető** áldozatot.”

Békés. 1899. 02. 05

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=13&layout=s

Dr. Lukács György elnök indítványára tekintettel ama körülményre, hogy ez év folyamán lesz ötven esztendeje, hogy a nemzet **első** lyrikusa **Petőfi** Sándor meghalt. És **mielőtt** Erdélybe ment volna, július elején utolsó rendes tartózkodási helye **Mező-Berény** volt, hol barátjánál Orlay Petrics Sománál lakott és **Mező-Berényben** több költeményt is irt. A **közművelődési** egyesület **Petőfi** halálának félszázados évfordulója alkalmával a halhatatlan író **mező-** berényi lakóházát emléktáblával jelöli meg, e célból **Mező-Berényben** vándorgyűlést és emlékünnepelet tart, melynek helyi rendezésére felkéri a **mező-** berényi **közművelődési** bizottságot és meghívja rá a **Petőfi** társaságot is.

Békés. 1899. 02. 12

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=19&layout=s

Dr. Lukács György elnök, tekintettel arra a körülményre, hogy ez év nyarán lesz félszázados évfordulója a magyar nemzet legnagyobb lyrikusa **Petőfi** Sándor **hősi** halálának, amelynek tragikus bekövetkeztét **előzőleg** a nagy **költő** utolsó tartózkodási helye **Mező-Berényben** volt, indítványozza, hogy a **közművelődési** egyesület a félszázados évforduló alkalmából **Petőfi** **mező-** berényi lakását emléktáblával jelölje meg.

A kegyeletos indítvány elfogadtatván a választmány elhatározza, hogy **később** **kitűzendő** napon **Mező-Berényben** vándorgyűlést tart, a **Petőfi** félszázad **előtti** lakását emléktáblával megjelöli, a vándorgyűlés s leleplezés alkalmából

emlékünnepe ly rendezésére a **mező-berényi közművelődési bizottságot** felkéri s az ünnepe lyre a **Petőfi társaságot**, meghívja.

Békés. 1899. 02. 19

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=22&layout=s

Petőfi Mező-Berényben

. Megírtuk volt, hogy Békésvármegye **közművelődési** egyesülete, dr. Lukács György főispán indítványa folytán azt a házat, amelyben **Petőfi Sándor** több ízben és utolsor 1849. július hóban **Mező-Berényben** lakott, a halhatatlan **költő megdicsőülésének** ötvenéves évfordulója alkalmából emléktáblával fogja megjelölni. Ez a ház a Petrich-féle piactéri ház, most dr. Berényi Ármin gyulai ügyvéd tulajdona. A kegyeletes mozgalom alkalmából **időszerűnek** találjuk Baráth Ferencznek, **Petőfi Sándor** utolsó **mezőberényi** tartózkodását hiteles adatokkal megvilágító érdekes cikkét közölni, mely a „Vasárnapi Újság” egy régebbi évfolyamában megjelent és minden tekintetben hitelesnek mondható. A **közművelődési** egyesület **tudvalevőleg** a **mező-berényi** helyi bizottságot kéri fel az emléktábla leleplezés és ezzel kapcsolatos ünnepe lyek rendezésére s e célból Kóhn Dávid titkár legközelebb közvetlen érintkezésbe lép a **mező-berényi** helyi bizottsággal. Örömmel jelezhetjük különben már most, hogy a **közművelődési** egyesület kegyeletes elhatározását **Mező-Berényben** nagy örömmel üdvözlötték, s hogy széles körű tevékenységet hajlandók kifejteni, hogy a leleplezési ünnepe ly országos **jelentőségű** színvonalra emeltessék.

Békés. 1899. 02. 26

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=27&layout=s

Petőfi Mező-Berényben.

A vármegye **közművelődési** egyesületének **Petőfi Sándor** **mező-berényi** lakásának emléktáblával **leendő** megjelölését kimondó határozatából kifolyólag Kóhn Dávid egyesületi titkár, folyó hó 22 én **Mező-Berényben** volt, ahol is a **közművelődési** egyesület helyi bizottságával érintkezésbe lépven, megállapított — természetesen **egyelőre** csak elvileg — azon ünnepe lyességek, a melyek az emléktábla leleplezés alkalmával **Mező-Berényben** **rendezendő**k volnának. A **közművelődési** egyesület a leleplezés napján **vándorgyűlést** tartana, ezt követné a leleplezés, majd társas lakoma, délután népünnepe ly, este hangverseny, utóbbi **lehetőleg fővárosi művészek** szíves **közreműködésével**. Az ünnepe lyre meghívják a **Petőfi társaságot** és a vármegye egész intelligenciáját. A **mező-berényi** ünnepe ly egyik piece lenne **Petőfi Sándor** halálának ötvenedik évfordulója alkalmából **rendezendő** ünnepe lyeknek, és így országos **jellegűvé** válnék. A **közművelődési** egyesület **mező-berényi** bizottságának lelkes elnöke, Jeszenszky Károly lelkes s ügybuzgó tagjai, az ottani intelligencia hazafias támogatása

mellett a rendezés fáradoimait készséggel elvállalják, a mi teljes biztosítékul szolgál, hogy a szimpatikus derék község soká emlékezetes nagyszabású, hazafias, kegyeletes és szép ünnepély színhelye leszen.

Békés. 1899. 06. 11

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=109&layout=s

Készülődések a Petőfi ünnepélyhez Mezőberény- ben.

E tárgyban folyó hó 4 én az összes helybeli egyletek kiküldöttjei Horváth János elnöklete alatt értekezletet tartottak, — melyen a községi előjáróság is részt vett Szekeres András bíróval élükön. Elnök jelenti, hogy a **Petőfi mezőberényi** tartózkodását **megörökítő** emléktábla költségeire, mellyel Békésmegye **közművelődési** egyesülete az Orlai-féle házat megjelölni kívánja, — **Mezőberény** közönsége **részéről** önkéntes adományokból 150 forint **gyűlt** egybe, mihez dr. Berényi Ármin, a ház mostani tulajdonosa is 20 forinttal járult. Ezen összegnek a megyei központba való beküldése határozottatott el. Kimondá az értekezlet, hogy hazafias örömmel és készséggel fogja támogatni Békésvármegye **közművelődési** egyesületét a tekintetben, hogy az emléktábla leleplezés ünnepélye, melyet a július 30-ára **eső** vasárnapon óhajtana megtartatni, — a nagy **költő** emlékéhez méltóan sikerüljön. Megbeszéltettek az ünnepségek részletei. E szerint úgy a vármegye **székhelyéről**, mint a **fővárosból** **érkezendő** vendégek a vasútnál ünnepélyes felvonulással s lovas bandérium kíséretében fognak fogadtatni. A bandérium szervezésére a községi előjáróság jelen **levő** tagjai, még pedig a község lakosságát **kitevő** mind három, úgymint az Árpád, Széchényi és, Zrinyi nemzetiségek kérettek fel, mire az **illetők** örömmel vállalkoztak. A **közügyülés** után az Orlai-háznál tartandó leleplezési ünnepélyen az iparos-dalárda fogja a szöveget és himnusz énekelni. Délben közebed lesz a „Magyar király” szálloda **előtti** térségén felállítandó nagy nyári színpadon az iparos ifjúság fogja **előadni** a „Tót leány”-t, igen mérsékelt belépti díjak mellett a nagy közönség számára ; ezt követendi a magyar szőlőtáncz, melyet 6 magyar fiú és magyar leány nemzeti öltözetben fog **előadni** A színi **előadás** rendezésére Buday Alajos tanító s a **közművelődési** egyesület könyvtárnoka kéretett fel. Este **fővárosi művészek közreműködése** mellett nagyobb szabású hangverseny rendezése terveztetik, melynél a Buday Alajos által **mezőberényi műkedvelőkből** alakítandó vegyes-kar is énekelne **Petőfi** népdalaiból összeállítandó egyveleget. Ez ügyben Jeszenszky Károly, a **közművelődési** egyesület helyi bizottságának elnöke irt is már Káldy Gyulának, a magy. kir. operaház igazgatójának, — felkérve **őt**, a hangverseny rendezésére, — de válasz **tőle** még nem érkezett. — **Mezőberény** közönsége a maga **részéről** meg tesz mindent, hogy **Petőfi** nagy szelleme, halálának 50-ik évfordulója alkalmából, **megdicsőült** alakban feltámadjon **Mezőberény** lakosságának szívében. Biztosan számítunk reá, hogy Békésvármegye nagy

közönsége sem fog hiányozni ezen **ünnepélyről**, mellyel kegyeletét a magyarság megváltó eszméjévé magasztosult **költő** iránt leróvhatja. Ezt annyival inkább reméljük, mert alkalma leend az említett hangversenyen oly **Petőfi-féle** költeményeket is dalként hallani, melyek eddig megzenésítve nem voltak. Mint az „Ideál” a, „Szent sir”, „Le az égről hull a csillag” Továbbá’ a régi magyar énekek közül Mátyás király gyásza a XV-ik századból, Rákóczyt sirató ének a XVII-ik századból, üldözött magyarok éneke, mely utóbbi Tinódy Sebestyénnek a XVI-ik századból származó egyik dallamára a legújabb események hatása alatt született a **mezőberényi nép** ajkán.

Békés. 1899. 07. 02

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=126&layout=s

A mezőberényi Petőfi-ünnepély.

Békés vármegye **Közművelődési Egyesülete**, Lukács György **főispán** indítványára **tudvalevőleg** még múlt év végén elhatározta, hogy **Petőfi Sándor**, Magyarország legnagyobb **költője**, a szabadságharcz Tyrtacusa **dicső** halálának félszázados évfordulója alkalmával, a halhatatlan **költő mezőberényi lakását**, a végzetes katasztrófa **előtti** huzamosb tartózkodási helyét, emléktáblával jelöli meg. A **közművelődési egyesület** az emléktábla készítésére felkérte s megnyerte Kallós Ede **szobrászművészünket**, az ünnepély rendezésére pedig felhívta az egyesület **mezőberényi helyi bizottságát**.

Ez év tavaszán Kolozsvárott és múlt vasárnapon, Nagyváradon volt nagyobb szabású **Petőfi emlék-ünnepély**, a halál évfordulója napján pedig — tudtunkkal eddigelé — csakis Békés vármegye **közművelődési egyesülete** fog emlék-ünnepélyt rendezni.

A **mezőberényi közművelődési helyi bizottság** érintkezésbe lépett **Mező Berény** községgel, és **Mezőberény** összes társadalmi egyesületeivel; a **Mezőberényben** nyilvánuló ügybuzgóság és **lelkessedésből** következőtve a július 30-iki ünnepély oly szép, oly fényes lesz, hogy az bizonyára országos színvonalúvá s **jelentőségűvé** fog emelkedni.

Az ünnepély programja még nem végérvényes, de **főbb** körvonalait már megállapította az ünnepélyt **rendező bizottságnak** **hétfői** értekezlete, melynek hű képét nyújtja a **következő**.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett **Mezőberényben** a „**Petőfi**” ünnepélyt **rendező-bizottságnak** 1899. évi június hó 26-án tartott értekezlete alkalmával.

Jelen voltak: Jeszenszky Károly, Belenczéresi József, dr. Berthóthy Károly, Mucsi Mihály, dr. Kovács László, dr. Mázor Elemér, Szekeres András, Szilvássy Bálint, Szilágyi Demeter, Kuczián György, Schäfer József, Adamik Pál, dr. Marmorstein Károly és Máyer Károly **jegyző, rendező-bizottsági tagok**.

Az értekezlet elnökül felkéri Belenczéresi József urat, ki is elfoglalván az elnöki széket, kéri az értekezlet tagjait, hogy az ünnepély sikere érdekében odaadó buzgalommal szíveskedjenek **közreműködni**.

1. Felkéri a vármegyei **közművelődési** egyesület **jelenlevő** titkárát, Kóhn Dávid urat, hogy a vármegyei **közművelődési** egyesületnek az ünnepségre vonatkozó tervezetét, avagy már megtett intézkedéseit tájékoztatásul az értekezlettel közölni szíveskedjék.

Kóhn Dávid úr szíves készséggel engedvén az elnöki felkérésnek, **előadja** a vármegyei **közművelődési** egyesület tervezetét, mely szerint:

1. A gyulai és budapesti vendégek az ünnepély napján július hó 30-án d. e. 10.24 órakor érkeznének meg.

2. Azután (fél 12—12óra) tartatik meg a békés- megyei **közművelődési** egyesület **díszgyűlése**.

3. Végül 12—1 óra között az emléktábla leleplezése a Berényi-féle háznál.

Úgy az ünnepélyes **közgyűlésen**, mint a leleplezés alkalmával lefolyó programot a vármegyei **közművelődési** egyesület állapítja meg. **Előterjeszti** még, hogy a **beillesztendő** díszes emléktáblát a vármegyei **közművelődési** egyesület a gyulai Páffy- emléktábla **tervezőjénél** már megrendelte, s az, az ünnepély **előtt** néhány nappal a község czimére meg fog érkezni. Majd felemlíti **Petőfi** társasági tagokkal és **fővárosi művészekkel** folytatott értekezéseit.

Az értekezlet köszönettel fogadja Kohn Dávid úr szíves **előterjesztését**; — elnök pedig

2. felkéri dr. Mázor Elemér urat, hogy a f. hó 23-án tartott értekezleten kiküldött bizottságnak az ünnepélyre vonatkozó tervezetét **előterjeszteni** szíveskedjék, hogy összevetvén a két tervezetet, az értekezlet világosan lássa **teendőit**.

Dr. Mázor Elemér úr bemutatja a bizottság által kidolgozott, s az ünnepély minden mozzanatát gondosan **számbavevő** javaslatot; az értekezlet egy hangulag elfogadja s annak határozatként a **következőket** mondja ki:

I.

1. A békésmegyei **közművelődési** egyesület és **Petőfi** társaság küldötteinek, valamint egyáltalán a vendégek ünnepélyes fogadtatásából gondoskodik

2. A **rendező-bizottság** hazafias örömmel értesült a **mezőberényi** I. ker. ág. ev. egyház presbyteriumának önként és egyhangúlag hozott határozatáról, mely szerint a **díszközgyűlés** tartására átengedi templomát; — ajánlatát hálás köszönettel elfogadja, s a **díszközgyűlés** helyéül kijelöli.

3. Az emléktábla **beillesztéséről** és az egyébként szükséges és **díszítő** munkálatokról gondoskodik

4. Közébedet rendez a „Magyar király” dísztermében.

II.

A délután **rendezendő** népünnepély (természetesen nem végleges) **műsora** :

- a) Hymnus, énekli a **mezőberényi** férfi dalkar
- b) Nyitány, **előadja** a szegedi honvédzenekar (Bánk-bán, vagy Hunyady Lászlóból.)
- c) Somlóné Vadnay Vilma **Petőfi** dalokat énekel
- d) **Petőfi-szavalat**. Somló Sándor.
- e) Énekel a dalkar.
- f) Szavalat **Petőfitől**.
- g) **Petőfi** dalokat énekel Odry Lehel.
- h) Játszik a honvédzenekar.
- i) **Kettős**. Somlóné és Odry Lehel.
- k) Táncz honvédzenekarral. (8—9)
- l) Este tánczmulatság a „Király” termeiben. Redezi a **mezőberényi** ifjúság.
- m) Kivilágítás.

3. Elnök szükségesnek tartja, hogy már most alakíttassanak meg azok a bizottságok, melyek hivatva lesznek az ünnepély rendjének és **külső** fényének biztosítása céljából odaadó buzgalommal a szükséges **teendőket** idejében elvégezni.

A **rendező-bizottság** elfogadja az elnöki **elő-**terjesztést, s a szükséges bizottságokat **következő-**leg alakítja meg:

III.

- 1. A vendégek fogadását **előkészítő** bizottság tagjai: Belenczéresi József, dr. Berthóthy Károly dr. Mázor Elemér.
 - 2. Az elszállásoló bizottság tagjai: dr. Mázor Elemér, Berthóthy Károly, Belenczéresi József.
 - 3. A bandérium **szervező-bizottság** tagjai Horváth János elnöklete alatt: Dr. Berthóthy Károly, dr. Marmorstein Károly, Kolozsi Sándor, Litvay János, Schäffer József, Túri Sándor.
 - 4. Templomi ünnepélyt **rendező-bizottság** szervezésével Belenczéresi József bizatik meg.
 - 5. Emléktábla leleplezését **rendező-bizottság** tagjai: Mucsi Mihály, Belenczéresi József, dr. Berthóthy Károly, dr. Mázor Elemér és a tanítói kar.
 - 6. Közebédet **rendező-bizottság** tagjai: Belenczéresi József, Máyer Károly, dr. Berthóthy Károly, dr. Mázor Elemér, Bihály József, Szilágyi Demeter, Kuczián György.
 - 7. Népünnepélyt **rendező-bizottság** tagjai: dr. Mázor Elemér, dr. Kovács László, Belenczéresi József, Máyer Károly, dr. Berthóthy Károly, Bihály József, Lédig József, Ifj. Komlódi János, ifj. Réner Péter, Fejér Pál, Maász Adám, Szarvaszki Pál, Wagner Márton, Wolf Pál, Kolozsi Lajos.
 - 8. A kivilágítás eszközzésére a községi előljáróság kéretik fel.
- A **rendező-bizottság** felhívja az egyes bizottságokat, hogy **mielőbb** szervezkedjenek, a szükség szerint kiegészítve magukat, jó **előre** tegyék meg az

ünnepély sikere érdekében a szükséges intézkedéseket.

Elnök megköszönve az érdeklődő rendező bizottsági tagok szíves megjelenését, az értekezletet berekeszti.

Kmft.

Jegyzetté: Máyer Károly,
r. bizotts. jegyző

Békés. 1899. 07. 23

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=141&layout=s

Meghívó.

Békésvármegye közművelődési egyesülete **Petőfi Sándor** halála félszázados évfordulója alkalmával a halhatatlan **költő** emléke iránti kegyeletből **Mező-Berényben** 1899. évi július 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor, a **mezőberényi** ev. egyház Széchenyi-téri templomában diszülést tart, a **következő** tárgysorozattal: Elnöki megnyitó beszédLukács György.

Petőfi Sándor Mező-Berénybenifj. Jeszenszky Károly.

Elnöki zárszó

Közgyűlés után felvonulás a piacztéri Berényi (volt Petrics) féle házhoz, hol **Petőfi Sándor** háromszor és utoljára halála **előtt** két héttel (1849. évi július 5-ikétől 18-ig) lakott.

A közművelődési egyesület kegyelete jeléül, ezen házat **Petőfi Sándort** ábrázoló emléktáblával jelöli meg a **következő** ünnepélyességgel:

„H ymnusz” énekliAz iparos ifjúság dalköre.

„Ó da”Írta és szavalja. Szabolcska Mihály.

„Apotheosis”**Petőfi** halálának félszázados évfordulójára, írta Jókai Mór, szavalja Tanayné Halmy Margit.

„Szózat” énekliAz iparos ifjúság dalköre.

Délután 2 órakor közébed a Magyar Király szálloda dísztermében.

Ezen hazafias, kegyeletes ünnepélyre, melyen a „**Petőfi-Társaság**” is küldöttségileg képviselteti magát, a nagy közönséget meghívja Gyulán, 1899. évi július 22-én.

Békésvármegye közművelődési egyesülete: Kóhn Dávid, titkár. Lukács György elnök.

A **Petőfi** ünnepély.

Hazafias, kegyeletes és bizonyára **lélekemelő** szép ünnepély színhelye lesz a jövő vasárnap **Mező-Berény** községe.

A magyar nemzet legnagyobb **költője**, a **bűbájos** szavú dalnok, a szabadságharcz

Tyrtaeusa halhatatlan emléke iránti tiszteletét rója le Békésvármegye közművelődési egyesülete s **Mező-Berény** lelkes, hazafias közönsége, ama hajlék előtt, mely szerencsés volt **Petőfi** Sándort három ízben vendégének fogadhatni, ama ház előtt, mely a **megdicsőült költő** utolsó állandó tartózkodási helye volt Magyarországon, ahonnan a sors kifürkészhetlen végzete sodorta őt Erdélybe **harczmezőre, hősi** halálban örökre **megdicsőülni**.

Dr. Lukács György **főispáné**, mint indítványozó s Békésvármegye közművelődési egyesületéé az érdem s **dicsőség**, mert **ők** kezdeményezték a mozgalmat és kegyeletes kötelességet, mely e nemzetre hárul **Petőfi** Sándor **megdicsőülésének** félszázados évfordulójának megünneplésére nézve.

Békésvármegye közművelődési egyesülete ugyanis még múlt év deczember havában határozta el, hogy **Petőfi** Sándor halálának 50 éves fordulója alkalmából a nagy **költő mező-berényi** lakását emléktáblával megjelöli, s hogy ugyanakkor kegyeletes ünnepélyt szentel a halhatatlan dalnok emlékének.

A békésvármegyei közművelődési egyesület eme határozata, ha nem is **döntő**, de legalább is **emlékeztető** s bizonyára inspiráló ok is volt arra nézve, hogy július 30-ika ne vonuljon el a nemzet krónikájában anélkül, hogy a dal, szabadság és **hősiesség** halhatatlan bajnoka, hozzá s a nemzethez méltó kegyeletes visszaemlékezésben részesüljön.

Annál inkább fájdalunkra szolgál, hogy a **mező-berényi** ünnepély **előkészületeinek** — úgyszólván — végstádiumában olyan kínos incidens jött közbe, mely a hazafias, kegyeletes ünnepély megzavarását maga után vonhatta volna.

Sőt az ünnepélyt bizonyos fokig meg is zavarta: nevezetesen az incidens folytán és annak hatása alatt **Mező-Berényben** a kedélyek annyira deprimálódtak, hogy az ottani helyi **rendező** bizottság, a közművelődési egyesület által tartandó **díszközgyűlés** és emléktábla leleplezésén kívül általa **rendezendő** népünnepély tartásáról lemondott.

A kínos incidens immár **megszűnt**, a minek igazán örvendünk. És mert **megszűnt**, nem esünk abba a hibába, hogy azt hosszasan tárgyaljuk, de az úgy sokkal komolyabb volt, semhogy néhány tárgyilagos megjegyzést még most is elmulaszthatnánk.

A **mező-berényi** németajkú ág. ev. egy ház presbyteriuma, — bocsássuk **előre** anélkül, hogy akár a közművelődési egyesület, akár a **mező-berényi** helyi bizottság, mint ilyen, erre vonatkozólag lépéseket tett, **sőt** anélkül, hogy **erről** **előleges** tudomása is lett volna, — saját **kezdeményezéséből** és így önként azt az egyhangú határozatot hozta, hogy a közművelődési egyesület **Petőfi** szellemének szentelt **mező-berényi díszközgyűlésének** színhelyéül felajánlja templomát. Mely ajánlatáról értesítette Lukács György **főispánt**, mint a közművelődési egyesület elnökét, a ki a szíves ajánlatot elfogadta s arról hazafias köszönetének nyilvánításával a **mező-berényi** ág. ev. egyház presbitériumát értesítette.

Ezen bevégzett tények köztudomásúak voltak és lehetetlen volt az esperesnek

róluk nem bírni tudomással.

És mi történt?

Az arad-békésmegyei ág. ev. egyházmegye Aradon tartott **közgyűlése**, Koren Pál esperesi jelentése kapcsán — mint azt megírtuk — a **mezőberényi** ág. ev. egyház eme autonom hatáskörben hozott határozatát hivatalból tárgyalás alá vonván, a hivatalos **jegyzőkönyv** tanúsága szerint ezt a határozatot megsemmisítette.

Mellesleg említve : az aradi **közgyűlésen** résztvett **szavahihető**, komoly férfiak azt állítják, hogy a **közgyűlés** csupán **jövőre** vonatkozólag mondotta ki, hogy a templomok isteni tiszteleten kívül semmi egyéb célra nem lesznek felhasználhatók és hogy **ők** csupán azért járultak hallgatag ily határozat hozatalához, mert ama hiszemben voltak és vannak, hogy az esperességi **közgyűlés** határozata a **mező-berényit** nem érinti s arra nem vonatkozik.

Részünkről a **jegyzőkönyvi** határozatot tartjuk irányadónak és ez az, amelyre szükségesnek tartjuk néhány megjegyzést tenni.

Ha az aradi határozat egy **esztendővel ezelőtt** történik, óvakodnánk a fölött diskusszióba, annál inkább pedig kritikába bocsátkozni. Óvakodnánk pedig azért, mert ilyen esetben az, hogy az ág. ev. templomok isteni tiszteleteken kívül egyéb célra is felhasználhatók legyenek-e vagy nem? Tisztán egyházi belügyi, mondjuk dogmatikus kérdéssé válnék, amely fölött csakis vallási szempontból lehetne szólni. És ily esetben a kontrovers kérdéshez a hazafias érzületnek semmi köze sem volna; annyira nem volna, hogy mi ép úgy óvakodnánk a magyar hazafiuság, a magyar érzület kifolyásának mondani azt a nézetet, mely a templomot más célra is felhasználni engedi, mint hazafiatlanságnak és magyar érzület hiányának azt a nézetet, mely a templomot csakis isteni tiszteletek tartására szánja.

Elképzelünk oly esetet is, **amidőn** az **előbbi** álláspont mellett olyan egyének küzdhetnének, akik hazafiui s magyar érzület szempontjából kifogás alá jöhetnek, míg utóbbi álláspont mellett olyanok, akik e tekintetben nemcsak kritika fölött állanak, hanem mint telivér magyar chauvinisták ösmereteseek.

Sőt e cikk írója — anélkül hogy magának csálhatatlanságot vindikálna — egyéni **meggyőződését** illetőleg beösméri, hogy **ő** a templomot, és pedig bármely hitfelekezetű legyen az, csakis szorosán vett isteni tisztelet céljaira használná fel és **száműzné belőle** a vizsgákat, **sőt** egyházi **gyűléseket** is, mely utóbbiakon akárhányszor olyan kényes és **gyűlöletes** ügyek és olyan hangon tárgyaltnak, amely ügyek, és amely hang mindenhez inkább méltó, mint Isten házához.

Mondjuk, hogy ha az aradi **gyűlésen** tavaly vettetik fel a kérdés, tisztán valláselvi szempontból mi nemcsak nem találjuk azt kifogásolandónak, hanem egyéni rokonszenvünkkel, egyéni **meggyőződésünkkel** azok közé állunk, akik a templomot csakis isteni tiszteletre engedik használni.

A jelen esetben azonban az a **meggyőződésünk**, hogy a kérdés felvetése ép úgy, mint a hozott határozat, inopportunos és szerencsétlen volt. Mert olyan **előzmények** s olyan körülmények között történt, melyek szinte provokálják azt a

látszatot, azt a feltevést, hogy úgy az indítványt, mint a határozatot nem tisztán valláselvi, hanem igen is a magyar hazafiság, a kegyelet, a magyar érzület iránti — enyhe szót keresünk és alkalmazunk — érzékhiány inspirálta.

Az indítványozó esperes és a határozatot hozó **közyűlés** — utóbbinak ama tagjai, akik azzal a tudattal járultak a határozathoz, hogy az a **mezőberényi Petőfi-közyűlésre** is vonatkozik, amint azt a **közyűlés jegyzőkönyve** tartalmazza — értelmes, circumspektus emberek. Akik nagyon jól tudják — hisz becsületükre mondva, felháborodással szoktak ellene tiltakozni — hogy az egyházmegyét, **illetőleg** annak tekintélyes honneur tagjait, ha nem is panszlavisztikus törekvésekkel — mert ez szerintünk is igazságtalanság, **sőt** mi voltunk azok, akik mindig tartózkodtunk ily vádtól — de legalább is azzal vádolják, hogy magyar hazafiság, magyar érzület tekintetében súlyos kifogás alá esnek. És éppen azért, mert ezt tudják, mert ezt érzik, mert ez ellen küzdenek, nagyon okosan tettek volna, ha már — akár helyesen, akár helytelenül — elnézték és nem kifogásolták a templomnak istenitiszteleten kívül más célokra való felhasználását: ne abból az alkalomból vetették volna fel a valláselvi kérdést. Ne akkor hozták volna az eltiltó határozatot, amikor a nemzet legnagyobb büszkesége, a nemzet adorált bálványa, a mithosz-szá vált **Petőfi** iránti **kegyeletről** van szó; ne olyan magasztos ünnepély alkalmából, amely talán még azokat is gondolkodóba ejtené, akik különben velünk együtt nem szívesen látunk egyebet istenitiszteleten kívül a templomban, ha vájjon ily alkalommal szemben is intransigensek maradhatunk-e? Ez az óvatossághiány bizonyára nagy hiba volt és éppen nem járult hozzá a hazafiui s magyar érzülethiány szempontjából táplált aggodalmak és vádak elnémitásához.

A **közművelődési** egyesület elnöke különben, mihelyt az aradi határozatról értesült, lépéseket tett illetékes helyen az iránt, hogy ez a határozat a **mezőberényi Petőfi-ünnepélyre** ne alkalmaztassék. Ezen közbelépés folytán és az egyházmegyei világi elnökség közrehatása következtében Sárkány Samuel püspök külön engedélyt adott arra, hogy a **Petőfi-ünnepély** a **mező-berényi** I. ker. ág. hitv. ev. templomban mégis megtartassák.

Az aradi határozat — e szerint — **őszinte** örömünkre reparálva lön. Elismerésünk és köszönetünk azoknak, akik eme reparációhoz járultak és azt konciliáns magatartásukkal **lehetővé** tették. Így tehát a **közművelődési** egyesület **Petőfi** emlékének szentelt **közyűlése** templomban fog mégis megtartatni, a szent falakhoz méltó komoly ünnepélyességgel, németajkúak templomában felhangzik a magyar nyelv, a magyar kegyelet, a magyar érzület, a magyar hazafiság bizonyságaként s eme ünnepélyt Isten ő szent felsége is bizonyára az áldás malasztjában fogja részesíteni.

Békés. 1899. 07. 30

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=146&layout=s

Dr. Lukács György elnöki megnyitó beszéde, Békésvármegye *közművelődési* egyesületének mai *mezőberényi díszközgyűlésén*.

Mélyen tisztelt *ünneplő* közönség!

Meteor hanyatlott le félszázada hazánk *egéről*. Meteor, melynek fénye századokra ragyogja be a magyar költészet útját. Lángész, aki teremt, akinek szelleme kincseket szór, aki megtermékenyíti szavával egy nemzet irodalmát és tettekre ragad lantjával minden *érző* hazafit *Petőfi* emlékét egy ország ünnepli ma. Az egész magyar haza keleten és nyugaton, északon és délen hálát ad a *Teremtőnek*, hogy *Petőfit* adott nekünk. Hogy adott nekünk dalost, akinek kobza húrjain zengzetes szép hazai nyelvünk, mint égi összhang bilincseli le a lelket, varázsolja a kedélybe a szépet, nemest, tisztát és nagyot, aki dalolt nekünk hazáról, szabadságról, *szerelemről*, *hűségéről* és *vitézségről*, dalolt elandalítón és *bűvös-bájosan*, dalolt *erővel* és hatalommal, úgy hogy rabja lett mind, mind, aki magyar.

Szellemóriás volt. Lírájában a magyar nép geniusa testesült meg. Azért szól úgy szívünkhöz, azért tölti meg lelkünket sejtelmes édes hangulattal. De leginkább bennünket indít meg, az Alföld gyermekeit, mert a *midőn* a rónáról regél, költészete oly lendülettel szárnyal, a szabadság oly eszményi magaslatára száll fel, hogy nem maradhat gerjedetlen az *érző* magyar szív. Ragad, ragad magával és tette lelkessít.

És majd ha századok múltán a kutató, a történelem ösvényein visszafelé haladva, nemzetünknek keresi képét, jellemét: elég lesz neki *Petőfinek* egy kötete, hogy abból megkonstruálhassa a magyar népet egészen, búbánatával és örömeivel, hibáival és erényeivel, lelkesedéseivel, hazaszeretetével.

Petőfi a nép fia. Költészete a nép hamisítatlan gondolkozását tükrözi vissza. Épen ezért, a mellett hogy teljesen *megőrzi* eredetiségét, zamatját, költészetének szelleme egyetemes.

Egyetemes, mert a nép erkölcsében, felfogásában, világnézetében nyilvánulnak leginkább az általános igazságok. Mert a nép nem simulál és így nem simulál annak *költője* sem. Mert a nép legközelebb van a természethez, mintegy darabja még annak, amint *Petőfi* költészete is fenséges symphonia a természet *könyvéből*.

Lapozzuk ezt a symphoniát, vessük *lelkünkbe* annak hangjait. Mert a költészetnek ez a kristályforrása nemcsak üdíti a lelket, hanem nemesíti a kedélyt, felemeli a szívet, fel magasra, olyan tisztult légkörébe az érzelmeknek, ahova a mindennapi élet küzdelmei fel sem érnek, az érdekek tusája el nem hat.

Petőfi szelleme, tekints reánk!

Ím' itt, az örök Isten szent hajlékában, a hazafiui érzés tüzével lelkünkben
Ígérjük mi mind s velünk mindazok, akiket képviselünk, vármegyénk

társadalmának minden tagozata vallás- és fajkülönbség nélkül, ígérjük, hogy a hazát úgy fogjuk szeretni mindig, amint Te tetted. Hogy a hazáért alkotni, fáradni, küzdeni fogunk. Te szavadnak lángját oltottad a szivekbe, hipnotizáltad népedet, a lelkesedés tüzét gerjesztetted a nemzet minden igaz fia kebelében. Mi mindnyájan a foglalkozásnak azon a terén, melyet a Gondviselés és viszonyaink nekünk kijelölnek, közpályán és magánéletben, társadalomban és családban, egyenkint és összesen, szívünkkel, lelkünkkel, eszünkkel, vérünkkel fogjuk szolgálni mindig ezt a szent hazát utolsó lehelletünkig!

Úgy legyen!

Az is kiderült, hogy a nagyszabású ünnepségnek voltak **hátulütői** is. Mit írtak **erről** az újságok?

Békés. 1899. 07. 09

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Bekes_1899/?query=pet%C5%91fi&pg=131&layout=s

... Az esperesi jelentésben Koren Pál beszámolva az egyház **eseményeiről** kifogásolta, hogy **Mező-Berényben** Kemény, Pál 50 éves tanítónak a templomban adták át **Ő** Felsége kitüntetését és hogy újabban ugyanott az I. kerületi evang. egyház engedte át a templomot a **közművelődési** egyletnek a **Petőfi-ünnep** alkalmából tartandó disz- **gyűlésére** színhelyül. Jeszenszky Károly szerint **Ő** Felségének az egyház veterán tanítóját **kitüntető** jelvényének átadása méltó a templomhoz és az által az istenitisztelet rendje nem zavartatott meg, Belenczéresi József pedig a **mező-herényi** I. kerületi egyház határozatát indokolja meg kijelentvén, hogy a presbitérium a hazafiság erényének ápolására legalkalmasabb helynek a templomot tartotta. Szeberényi Zs. Lajos volt még az ellenvélemény tolmácsolója, mire kimondották **követendő** elvül, hogy a templomok istenitiszteleten és egyházi **közgyűléseken** kívül **jövőre** más célra ne használtassanak. —

7. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett.

A községben már az 1870-es években fölmerült, hogy **Petőfinek** valamilyen emléket kellene állítani. Már ekkor egy emléktábla elhelyezésében gondolkodtak, azonban hosszú ideig sem pénz sem akarat nem volt elég. A község **vezetősége** elhatározta, hogy a **költő** halálának 50. évfordulójára nagyszabású ünnepséget rendez, kapcsolódva egyéb más országos „**Petőfi-** rendezvények” - hez. A községnek sikerült egy olyan nagyszabású rendezvényt levezényelni, amely valóban méltó volt nagy **költőnkhez** és az akkori szöbeszéd szerint az ország egyik legszebb, legméltóságosabb megemlékezése volt. Az egész község megmozdult ebben az ügyben, díszítették az utcákat, tereket és próbált az

egész község apraja-nagyja valamilyen formában részt venni az ünnepségen. A rendezvény fő mozgatórugója Horváth János postamester volt, de a község egész előjárósága részt vett benne. Többek anyagilag is segítették az ünnepély létrejöttét. Ekkor készítették el (Berényi Ármin költségén) a *Petőfi-album*,- ot amely mára már *eltűnt*. Ilyen nagyszabású rendezvény, mely kizárólag *Petőfiről* szólt nem volt több a településünkön ezért a mai napig nagy *jelentőségű*, és az akkor felavatott emléktábla a mai napig *őrzi* mind *Petőfi*, mind pedig a halála 50.- évfordulójára rendezett ünnepély emlékét. Az értéktárba való felvételét mindenképpen ajánlom a „*A Mezőberényi Petőfi-ünnepély. 1899.*” c. javaslat alapján.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Fotómelléklet.

Az emléktábla és a rajta levő emléksorok.

*„Petőfi! Innen ragadott el a végzet,
Harcok terén keresni dicsőséget,
Innen távozva ért utol halálod
S leltél halálban halhatatlanságot.”
Kegyeletül: 1899. évi július hó 30-án.
Békés-megyei Közművelődés. Egyesület*

[http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/
Petofi-emleket-orzo-alkotasok](http://www.mezobereny.hu/s/cikk/521/Petofi-emleket-orzo-alkotasok)

Képeslapon a Városháza, oldalán jól látszik a *Petőfi-ünnepélyen* felavatott emléktábla. (1910-es évek)

A vörös márványból készült, a Városháza oldalán található emléktábla alkotója.

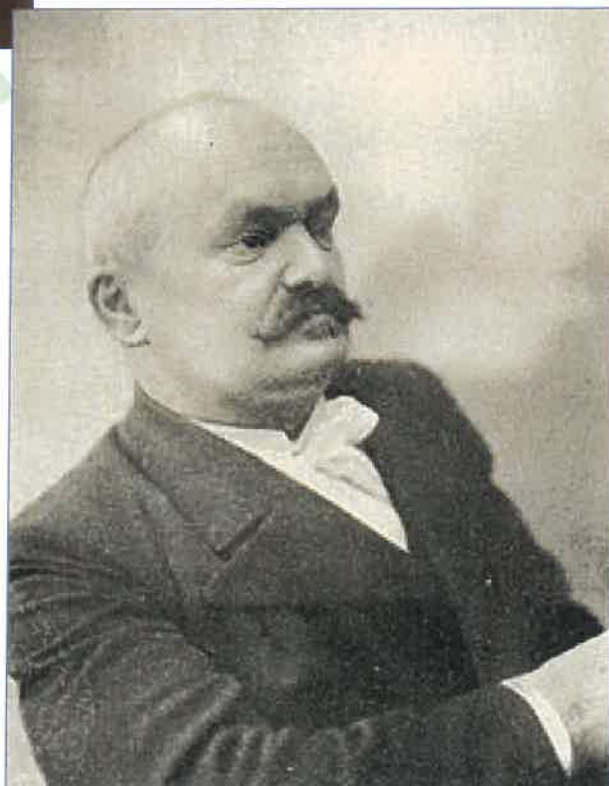
Kallós Ede (Hódmezővásárhely, 1866. február 22. – Budapest, 1950. március 11.) magyar szobrászművész.

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Kall%C3%B3s_Ede_\(szobr%C3%A1sz\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Kall%C3%B3s_Ede_(szobr%C3%A1sz))

A Petőfi-albumba írt vers írója.

Szabolcska Mihály (Tiszakürt, 1861. szeptember 30. – Temesvár, 1930. október 31.) református lelkész, költő. Fia, Szabolcska László (1897-1957) irodalomtörténész volt.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabolcska_Mih%C3%A1ly

A márványtáblán található vers írója Somló Sándor.

Somló Sándor, eredetileg mogyorósi és bánóczi Hlavathy Ödön (Kapos, 1859. november 19. – Budapest, 1916. szeptember 2.) színész, színházigazgató, drámaíró, Somló Sári szobrász édesapja. A Kisfaludy Társaság (1897) és a *Petőfi* Társaság tagja.
https://hu.wikipedia.org/wiki/Soml%C3%B3_S%C3%A1ndor

Az ünnepségen részt **vevő**, a cikkben említett **személyekről fellelhető** adatok, fotók.

Abafi (Aigner) Lajos (Nagyjécsa, 1840. február 11. – Budapest, 1909. június 19.) magyar irodalomtörténész, könyvkiadó, bibliográfus, lepkész, a magyarországi *szabadkőművesség* történetírója. 1876-tól a *Petőfi* Társaság tagja

https://hu.wikipedia.org/wiki/Abafi_Lajos

OS

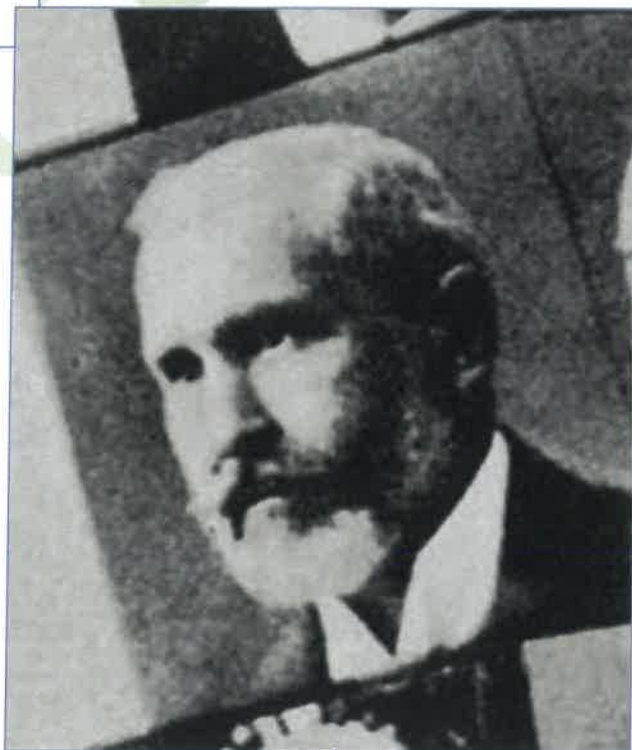
T. Halmy Margit

Halmy Margit. Halmy Ferenc (Sztarill) leánya.(Mezőberényben született 1950 04.05.) Drámai színésznő. Született Budapesten 1876. december 8.-án. 1897-ben férjhez ment Tannay Frigyeshez. Játszott Debrecenben, a Nemzetiben, Kolozsváron, a Vígsházban, a magyar Színházban...Az emléktábla avatásakor - **mezőberényi** származása miatt - meghívott **előadó** volt.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Halmi_Margit

Dr. Berényi Ármin. Ügyvéd. Született **Mezőberényben** 1857. április. 10-én. A Petrics ház tulajdonosa 1899.-ben. Anyagilag is támogatta az emléktábla elkészültét, és az ünnepség díszvendége volt. **Valószínűleg** az ő ötlete alapján készült a **Petőfi Emlékalbum**, amibe még 1928-ban a **Hősök** szobra avatásán még József fh. bejegyzést írt, azonban mai **hollétéről** nem lehet semmit tudni.

Békésvármegye 1936

2.) Melléklet.

A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3.)MELLÉKLET.

Nyilatkozat.

Alulírott Benyovszki Mihály, hozzájárulok, hogy a Települési Értéktárba való felvételhez elkészített „A **Mezőberényi Petőfi-ünnepély. 1899.**”c. javaslatban **szereplő** képeket, adatokat és információkat a Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az illetékes értéktár bizottság) az ide illő jogszabályok betartásával szabadon felhasználhatja.
A nem saját tulajdonú fotóknál a forrás jelölve.

Mezőberény 2023. február 27.

Benyovszki Mihály.

aláírás

Ajánlás.

1899. kiemelten fontos dátum volt Magyarország és a magyarság életében is. Petőfi Sándor éppen 50 évvel azelőtt vesztette életét a segesvári harctéren. Az országban számos helyen rendeztek ez alkalomból ünnepségeket, és adtak át emlékhelyeket, szobrokat és emléktáblákat. A Békés Megyei Közművelődési Egylet is elhatározta, hogy Mezőberényben emléktáblát avat a költő tiszteletére. Az egylet vezetősége megkereste Mezőberény vezetőségét támogatást kérve. A település akkori vezetői, kulturális és egyéb szervezetei azonnal az ötlet mellé álltak. Nagy létszámú, 50 tagból álló szervező bizottságot hoztak létre. A bizottság vezetője, elnöke Horváth János postamester volt, kinek személye garancia volt arra, hogy a rendezvény sikeres és felejthetetlen legyen. A Közművelődési egylet által felállítandó emléktábla költségeinek finanszírozására gyűjtést is szerveztek. Az ünnepség nemcsak a megye, hanem az ország egyik legszebb, legértelmesebb ünnepsége volt. Az ünnepségen részt vett a megye világi és egyházi vezetősége, a budapesti Petőfi Társaság vezetői, a költők személyesen mondták el az erre az alkalomra írt költeményeiket. A rendezvényre az egész település díszbe borult, és Mezőberény apraja nagyja a feldíszített utcákon ünnepelt. Ebből az alkalomból egy „Petőfi album” is készült, amelybe a résztvevők bejegyzéseket tettek.(sajnos az album sorsa ismeretlen). Az emléktáblát az egykori Petrics-ház falán helyezték el, majd a helyén épült Városháza oldalára került fel. A Petőfi évfordulók alkalmából azóta is rendszeresen megkoszorúzzák a jeles domborművet. A Petőfi Ünnepe, és különösen az emléktábla városunk fontos kulturális öröksége, ezért ajánlom a Települési értéktárba történő felvételt a Benyovszki Mihály által készített „A Mezőberényi Petőfi-ünnepély. 1899.” c. javaslat alapján.

Mezőberény 2023. március 7.

Csete Gyula
néprajzos muzeológus

.....Csete Gyula.....
aláírás